

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
DG Werk

2509 LV Den Haag

Directie

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

www.minfin.nl

Ons kenmerk

2023-

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen

3

Datum

Betreft Invoeringstoets Kinderopvangtoeslag met een WLZ-
indicatie

Geachte

Het afgelopen jaar is Dienst Toeslagen aan de slag geweest om de invoeringstoets binnen de organisatie vorm te geven. Met de invoeringstoets wordt beoogd eerder en beter kunnen inspelen op signalen over de werking van nieuwe regelgeving in de praktijk en knelpunten uit de uitvoeringspraktijk terug te leggen op de beleidstafel. Hierbij bied ik u de eerste invoeringstoets van Dienst Toeslagen aan, samen met een complementair extern onderzoek naar (de kenmerken van) de doelgroep.

Dienst Toeslagen heeft de eerste pilot uitgevoerd op de maatregel *'kinderopvangtoeslag voor huishoudens waarvan één van de partners beschikt over een permanente indicatie vanuit de wet langdurige zorg (WLZ-indicatie)'*. Aanleiding vormde de lage aantallen aanvragen. Vooraf was het lastig om voor deze specifieke doelgroep een juiste inschatting te maken van het aantal te verwachten aanvragen. De Memorie van Toelichting bij de wetswijziging benoemde dat er ongeveer 5.000 kinderen in de leeftijd tot en met 11 jaar zijn die ouders hebben met een WLZ-indicatie, maar dat het vooraf niet te zeggen was hoeveel van deze ouders met de wetswijziging recht zouden krijgen op kinderopvangtoeslag of daar gebruik van zouden gaan maken. Redenen waarom de aantallen aanvragen laag zijn gebleven zijn: de partner is niet werkzaam, het betreft alleenstaanden en/of de kinderen maken geen gebruik van geregistreerde betaalde opvang. Deze kenmerken van de doelgroep zijn voorafgaand aan de maatregel onvoldoende in kaart gebracht. Ook is de regeling nog onvoldoende bekend en is de aanvraagprocedure voor een deel van de doelgroep complex.

We zien in de resultaten uit deze eerste toets aanknopingspunten om met uw departement, maar ook met andere opdrachtgevende departementen en politiek, het gesprek aan te gaan over waar beleidsdoelen, uitvoeringsafwegingen en het burgerperspectief met elkaar kunnen schuren. We zien mogelijkheden om de impact van de maatregel in de huidige vorm te verbeteren, maar ook een breder onderliggend vraagstuk waarover we graag het gesprek met uw departement aangaan. Ik ga eerst in op de verbetermogelijkheden die wij identificeren, om vervolgens onze visie op de bredere onderliggende problematiek en afwegingen die daarmee gepaard gaan te delen.

Bekendheid van de regeling vergroten (bij intermediairs en professionals)

De maatregel blijkt beperkt bekend bij de doelgroep en hun professionele begeleiders, wat mogelijk deels de achterblijvende aanvragen verklaart. Uit de invoeringstoets blijkt bovendien dat communicatie beperkt is ingericht omdat de doelgroep niet goed gericht te bereiken is. Dienst Toeslagen onderzoekt of de bekendheid van de regeling kan worden vergroot, bijvoorbeeld via de netwerken van professionals die de doelgroep ondersteunen. Ook ketenpartners als het CIZ en de VNG betrekken we hierbij.

Directie

Ons kenmerk

2023-

Aanvraagproces via professionals versimpelen

Aanvullend komt naar boven dat het aanvraagproces in de huidige vorm complex is voor een deel van de doelgroep, maar ook voor enkele professionals. Zoals ook door het externe onderzoek aanbevolen kijken we waar het mogelijk is om een directe verbinding naar het belcentrum van Dienst Toeslagen te realiseren voor professionele begeleiders van de doelgroep.

Visie Dienst Toeslagen op bredere onderliggende problematiek en afwegingen

Bij de totstandkoming van de invoeringstoets is binnen Dienst Toeslagen discussie gevoerd over voorliggende maatregel en de bredere onderliggende problematiek. Vanuit het doel van deze maatregel binnen de KOT en het doel van een vergoeding voor kinderopvang vanuit gemeenten op basis van een sociaal medische indicatie (SMI), ziet Dienst Toeslagen onderliggend de bredere wens om burgers die de zorg voor kinderen onvoldoende op zich kunnen nemen vanwege een medische aandoening, te ondersteunen in de kosten voor kinderopvang.

Voorliggende KOT maatregel betreft een zeer specifieke uitzondering op de arbeidseis, die daardoor betrekking heeft op een selecte groep burgers waarvan één van beide partners werkt en de ander beschikt over een permanente Wlz-indicatie. Deze afbakening is ontstaan vanuit het primaire doel van de kinderopvangtoeslag om arbeidsparticipatie te bevorderen, de behoefte vanuit zowel beleid als uitvoering aan objectieve goed hanteerbare contra-informatie om een (juridisch) gelijkwaardige behandeling te borgen en mogelijk vanuit budgettaire restricties. Dit heeft voor burgers geleid tot een relatief complexe regeling en, zoals blijkt uit het extern onderzoek, een regeling die niet de volledige groep in een soortgelijke situatie omvat.¹

Dienst Toeslagen gaat aan de hand van deze casus graag in gesprek over het spanningsveld tussen het uitvoeren van de bedoeling van de wet en de behoefte om zo objectief mogelijke criteria te formuleren om te bepalen of een burger aanspraak kan maken op een regeling. Dienst Toeslagen acht het wenselijk om de mogelijkheden te onderzoeken objectieve criteria waar mogelijk en behulpzaam (deels) los te laten en uitvoeringsruimte te creëren. In potentie kan dan beter worden ingespeeld op de specifieke situaties waar burgers zich in bevinden. Elke strikt wettelijk gekaderde uitzondering creëert immers een nieuwe groep burgers die zich in een vrijwel identieke situatie bevindt, maar formeel niet aan de criteria voldoet. In dit gesprek kan dan ook worden gesproken over uitvoeringstechnische uitdagingen die hiermee gepaard gaan.

Met deze invoeringstoets signaleren we in ieder geval dat over dergelijke afwegingen aan de voorkant zorgvuldig nagedacht en gesproken dient te worden. Het is daarbij van belang om voldoende tijd en ruimte te nemen om, in

¹ Sommige burgers met een langdurige zorgbehoefte vragen bijvoorbeeld geen Wlz-indicatie aan, omdat de eigen bijdrage significant lager is voor hulp binnen de wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

gezamenlijkheid met de uitvoering en ketenpartners, de doelgroep zo zorgvuldig mogelijk in kaart te brengen. De aard en omvang van de doelgroep vormen het vertrekpunt om het gesprek over dergelijke afwegingen goed te kunnen voeren en beleid en uitvoering zoveel mogelijk in te richten op de behoeften van de burgers.

Directie [REDACTED]

Ons kenmerk
2023-[REDACTED]

De staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane, heeft de Kamer toegezegd de resultaten van de eerste pilot met de invoeringstoets binnen Dienst Toeslagen met de Tweede Kamer te delen. Wij willen u graag in de gelegenheid stellen deze toets van een reactie te voorzien en verzoeken u vervolgens deze invoeringstoets aan de Kamer te verzenden. Wij zijn benieuwd hoe uw departement aankijkt tegen onze bevindingen en gaan hierover graag het gesprek met u aan.

Het proces rondom de invoeringstoets wordt momenteel verder ontwikkeld tot een vast proces binnen Dienst Toeslagen, waarvoor de Rijksbrede kaders voor invoeringstoetsen zullen worden benut, die momenteel nog in ontwikkeling zijn door het ministerie van Justitie en Veiligheid. Wij zullen uw departement hier verder bij betrekken om tot goede werkafspraken te komen.

Met vriendelijke groeten,

De Directeur-Generaal Toeslagen,

[REDACTED]